

NR 101/2014

**OCENY INSTYTUCJI PUBLICZNYCH
PO WYBUCHU AFERY PODSŁUCHOWEJ**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W lipcowym sondażu¹ zapytaliśmy Polaków o parlament i prezydenta – instytucje, do których nastawienie badamy w cyklu comiesięcznym, a także o działalność władz samorządowych, Narodowego Banku Polskiego oraz sądów i prokuratury.

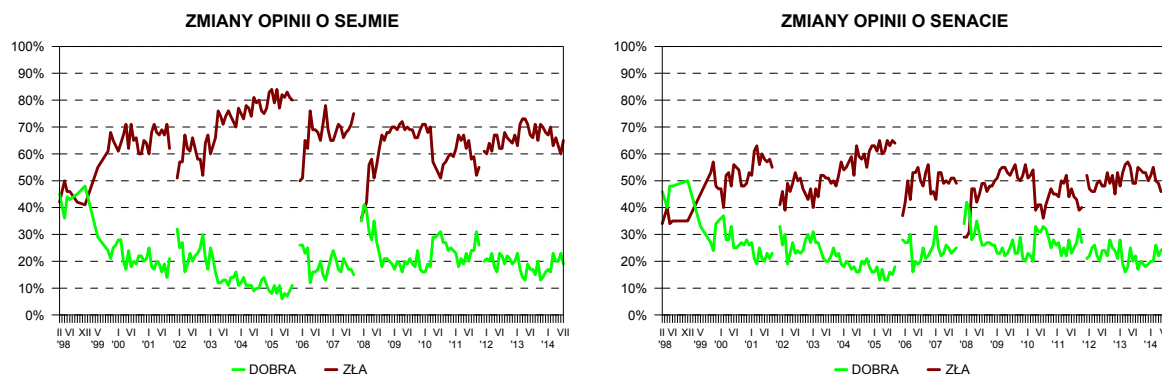
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Polacy wyrażają na ogół niezadowolenie z pracy posłów i senatorów. W lipcu odnotowaliśmy pogorszenie notowań obu izb parlamentu (co może wynikać ze spadku zaufania do klasy politycznej po wybuchu tzw. afery taśmowej), jednak nie należą one do najgorszych spośród zarejestrowanych w tym roku. Od czerwca zwiększyły się odsetki badanych źle oceniających działalność Sejmu (o 5 punktów procentowych, do 65%) i Senatu (o 4 punkty, do 50%). Respondenci zadowoleni z pracy izby niższej stanowią obecnie niespełna jedną piątą ogółu (19%, spadek o 4 punkty procentowe), a z pracy izby wyższej – nieco ponad jedną piątą (21%, spadek o 4 punkty).

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany VI-VII 2014
		2013						2014							
		VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
		w procentach													
Sejm	dobra	17	15	20	13	14	16	17	16	23	20	20	23	19	-4
	zła	66	71	65	71	70	68	67	70	63	66	63	60	65	+5
	Trudno powiedzieć	17	14	15	16	16	16	16	14	14	14	17	17	16	-1
Senat	dobra	22	17	20	19	18	19	20	20	26	22	24	25	21	-4
	zła	49	55	54	53	53	50	52	55	50	49	46	46	50	+4
	Trudno powiedzieć	29	28	26	28	29	31	28	25	24	29	30	29	29	0

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (290) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 lipca 2014 roku na liczącej 943 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

We wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych dominują złe oceny działalności posłów i senatorów. Można zauważyć, że uznaniu dla pracy parlamentarzystów w niewielkim stopniu sprzyja zadowolenie z własnej sytuacji materialnej. Dobrze o funkcjonowaniu izby niższej relatywnie częściej wypowiadają się także zwolennicy Platformy Obywatelskiej i Sojuszu Lewicy Demokratycznej, natomiast najwięcej głosów krytycznych odnotowujemy wśród wyborców Nowej Prawicy Janusza Korwin-Mikkego oraz Prawa i Sprawiedliwości.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	38	52	10
SLD*	34	54	12
PSL*	24	70	6
PiS	13	74	13
Nowa Prawica*	5	95	0
Niezamierzający głosować	11	68	21

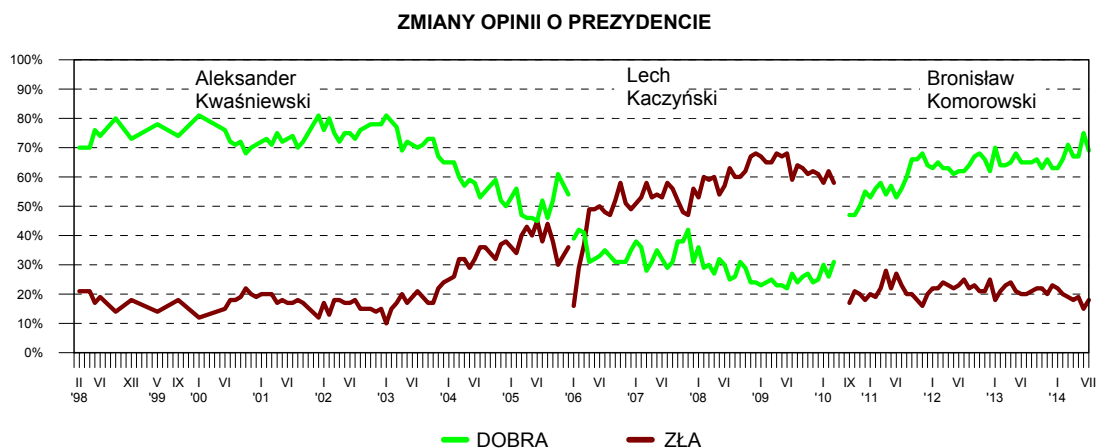
* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Odsetek Polaków dobrze oceniających prezydenturę Bronisława Komorowskiego zmniejszył się od ubiegłego miesiąca (o 6 punktów procentowych, do 69%), co oznacza, że oceny działalności głowy państwa powróciły do poziomu sprzed rekordowo wysokich notowań czerwcowych – związanych prawdopodobnie z pozytywną recepcją obchodów 25. rocznicy wyborów z 4 czerwca 1989 roku. W ciągu ostatniego miesiąca nieco wzrósł odsetek badanych wyrażających niezadowolenie z działalności prezydenta (z 15% do 18%).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań																		Zmiany VI-VII 2014	
	2013												2014							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		VII
	w procentach																			
Dobra	70	64	64	65	68	65	65	65	66	63	66	63	63	66	71	67	67	75	69	-6
Zła	18	21	23	24	21	20	20	21	22	22	20	23	22	20	19	18	19	15	18	+3
Trudno powiedzieć	12	15	13	11	11	15	15	14	12	15	14	14	15	14	10	15	14	10	13	+3

We wszystkich analizowanych grupach społecznych i demograficznych dominują dobre opinie o działalności prezydenta. Są one deklarowane najczęściej przez respondentów w wieku od 55 do 64 lat, mieszkańców małych miast, rolników oraz osoby o lewicowych poglądach politycznych. Sprzyja im również dobra sytuacja materialna badanych. Natomiast ankietowani znajdujący się w złej sytuacji finansowej, a także uczestniczący w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu, częściej od pozostałych krytykują sposób sprawowania urzędu przez Bronisława Komorowskiego.

Pozytywnie o obecnej prezydenturze wypowiada się ogromna większość wyborców SLD, PO oraz PSL. Częściej dobrze niż źle oceniają ją również zwolennicy PiS, natomiast badani identyfikujący się z ugrupowaniem Janusza Korwin-Mikkego są na ogół przeciwnego zdania.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD*	98	2	0
PO	96	3	1
PSL*	85	15	0
PiS	47	35	19
Nowa Prawica*	38	47	15
Niezamierzający głosować	62	23	15

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

Sposób sprawowania urzędu prezydenta przez Bronisława Komorowskiego aprobuje ogromna większość jego wyborców z drugiej tury wyborów prezydenckich, natomiast w ówczesnym elektoracie Jarosława Kaczyńskiego liczba pozytywnych i negatywnych ocen jest zbliżona.

Tabela 5

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	90	5	5
Głosujący na Jarosława Kaczyńskiego	40	38	22
Niegłosujący	60	24	16

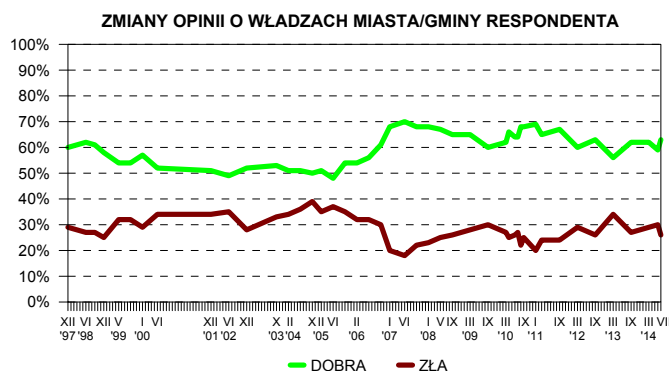
OCENA DZIAŁALNOŚCI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH

W ciągu ostatniego miesiąca minimalnie poprawiły się opinie Polaków na temat funkcjonowania władz samorządowych. Obecnie niemal dwie trzecie badanych (63%, od czerwca wzrost o 4 punkty procentowe) deklaruje zadowolenie z pracy władz lokalnych w swojej miejscowości, natomiast co czwarty (26%, spadek o 4 punkty) ocenia ją źle. Nastawienie społeczne do samorządów jest, ogólnie rzecz biorąc, stosunkowo stabilne. Pozytywnie o ich pracy częściej wypowiadają się mieszkańcy wsi niż największych aglomeracji, a także, częściej niż inni, ankietowani najsilniej zaangażowani w praktyki religijne. Z kolei relatywnie najwięcej krytyki wobec samorządów odnotowujemy wśród respondentów z małych miast i badanych o lewicowej orientacji politycznej.

Tabela 6

Oceny władz miasta/gminy	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany VI-VII 2014
	IV '10	VI '10	VII '10	VIII '10	IX '10	I '11	III '11	IX '11	III '12	IX '12	III '13	IX '13	III '14	VI '14	VII '14	
	w procentach															
Dobra	66	64	64	68	68	69	65	67	60	63	56	62	62	59	63	+4
Zła	25	26	27	22	25	20	24	24	29	26	34	27	29	30	26	-4

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

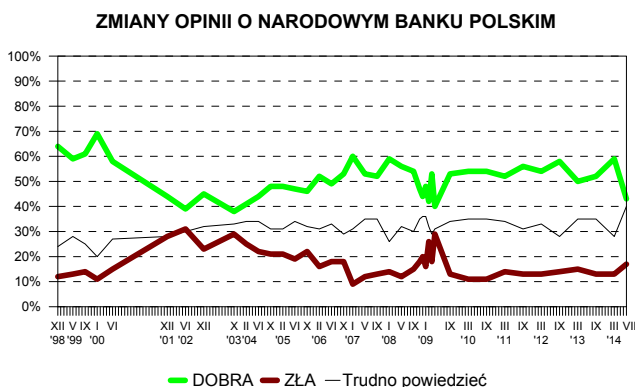

OCENY NBP

Notowania Narodowego Banku Polskiego, które przez ostatnie cztery lata można było określać mianem stosunkowo stabilnych, od marca tego roku pogorszyły się, co nie zmienia jednak faktu, że nadal wypadają one raczej korzystnie. Aż o 16 punktów procentowych (do 43%) zmniejszył się odsetek ankietowanych pozytywnie oceniających działalność NBP, a o 4 punkty (do 17%) zwiększyła się grupa wypowiadających się o niej krytycznie. Należy zwrócić uwagę, że istotnie przybyło również badanych, którzy nie potrafili ocenić funkcjonowania tej instytucji. Pozytywnie o NBP stosunkowo częściej wypowiadają się respondenci znajdujący się w dobrej sytuacji materialnej, o lewicowych poglądach politycznych, pracujący w zawodach rolniczych, a także najmłodszy.

Tabela 7

Oceny Narodowego Banku Polskiego	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany III-VII 2014
	II '09	III '09	IV '09	IX '09	III '10	IX '10	III '11	IX '11	III '12	IX '12	III '13	IX '13	III '14	VII '14	
	w procentach														
Dobra	42	53	40	53	54	54	52	56	54	58	50	52	59	43	-16
Zła	26	18	29	13	11	11	14	13	13	14	15	13	13	17	+4
Trudno powiedzieć	32	29	31	34	35	35	34	31	33	28	35	35	28	40	+12

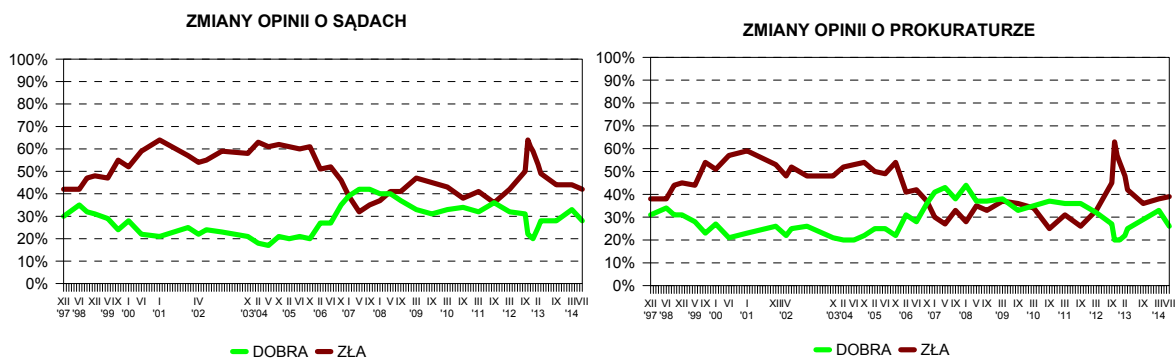
OCENY DZIAŁALNOŚCI SĄDÓW I PROKURATURY

Obecnie częściej niż cztery miesiące temu Polacy mają trudności, by w sposób jednoznaczny odnieść się do funkcjonowania sądów i prokuratury. W obu kwestiach obserwujemy również głównie ubytek opinii pozytywnych. Działalność instytucji wymiaru sprawiedliwości dobrze ocenia ponad jedna czwarta badanych (28%, od marca spadek o 5 punktów procentowych), natomiast źle – ponad dwie piąte (42%). Podobny jest rozkład ocen prokuratury: pozytywną opinię o jej pracy deklaruje co czwarty ankietowany (26%, spadek o 7 punktów procentowych), a negatywną – niemal dwie piąte (39%). Dobrym ocenom działalności obu tych instytucji sprzyja młody wiek badanych i satysfakcja z własnej sytuacji materialnej.

Tabela 8

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany III–VII 2014	
		III '09	IX '09	III '10	IX '10	III '11	IX '11	III '12	IX '12	X '12	XI '12	XII '12	II '13	III '13	IX '13	III '14		VII '14
		w procentach																
Sądy	dobra	33	31	33	34	32	36	32	31	22	21	20	25	28	28	33	28	-5
	zła	47	45	43	38	41	36	42	50	64	61	59	53	49	44	44	42	-2
Prokuratura	dobra	38	33	35	37	36	36	32	27	20	20	20	22	25	29	33	26	-7
	zła	37	36	34	25	31	26	33	45	63	57	54	48	42	36	38	39	+1

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

W lipcu odnotowaliśmy pogorszenie notowań obu izb parlamentu i prezydenta, przy czym w obu przypadkach jest to powrót do stanu sprzed czerwcowej poprawy ocen, a nie spadek poniżej poziomu rejestrowanego we wcześniejszych pomiarach. W ciągu ostatniego miesiąca minimalnie poprawiły się oceny władz samorządowych, które jednak w dłuższej perspektywie pozostają stabilne.

Polacy rzadziej niż w marcu bieżącego roku pozytywnie odnoszą się do działalności NBP, częściej także nie wiedzą, co o niej sądzić. Może to być w pewnym stopniu związane z faktem, że na jednym z pierwszych opublikowanych przez tygodnik „Wprost” nagrań, które zapoczątkowało tzw. aferę podsłuchową, zarejestrowana była właśnie rozmowa prezesa tej instytucji. Nastawienie opinii społecznej do NBP nadal jest jednak na ogół przychylne.

W porównaniu do marca, pogorszyły się oceny funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i prokuratury – w obu przypadkach ubyło przede wszystkim osób oceniających je dobrze, a przybyło badanych, którzy nie mają na ten temat wyrobionego zdania.

Opracował
Michał FELIKSIAK

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		19	65	16	940
Płeć	Mężczyźni	19	71	10	455
	Kobiety	19	60	21	485
Wiek	18–24 lata	21	53	27	106
	25–34	18	70	12	185
	35–44	16	67	17	164
	45–54	18	72	10	144
	55–64	21	64	15	167
	65 lat i więcej	19	63	18	173
Miejsce zamieszkania	Wiś	20	61	19	373
	Miasto do 19 999	14	71	15	145
	20 000 – 99 999	17	68	15	174
	100 000 – 499 999	23	68	9	155
	500 000 i więcej mieszk.	17	68	15	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	20	56	23	195
	Zasadnicze zawodowe	14	70	16	230
	Średnie	18	68	15	290
	Wyższe	23	66	11	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	68	10	105
	Średni personel, technicy	13	80	7	30
	Pracownicy adm.-biurowi	21	63	16	58
	Pracownicy usług	15	76	9	44
	Robotnicy wykwalifikowani	11	79	10	101
	Robotnicy niewykwalifik.	30	51	20	45
	Rolnicy	25	59	16	52
	Pracujący na własny rach.	17	69	14	41
	Bezrobotni	16	74	10	50
	Emeryci	20	64	16	212
	Renciści	11	68	21	61
	Uczniowie i studenci	24	49	27	73
	Gospodynie domowe i inni	16	57	27	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	16	74	10	108
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	65	9	78
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	69	13	236
	prywatnym gosp. rolnym	24	62	14	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	14	63	23	85
	501–750	24	63	13	99
	751–1000	19	66	14	116
	1001–1500	14	73	12	165
	Powyżej 1500 zł	23	72	6	202
Ocena własnych war. mater.	Źłe	10	65	25	86
	Średnie	14	70	16	386
	Dobre	24	62	14	468
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	67	17	56
	Raz w tygodniu	20	63	17	436
	1–2 razy w miesiącu	23	61	15	140
	Kilka razy w roku	17	72	11	199
	W ogóle nie uczestniczy	13	69	18	110
Poglądy polityczne	Lewica	19	70	11	137
	Centrum	24	67	10	330
	Prawica	20	72	9	239
	Trudno powiedzieć	11	55	34	233

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		21	50	29	938
Płeć	Mężczyźni	24	53	23	453
	Kobiety	19	47	34	485
Wiek	18–24 lata	28	39	33	106
	25–34	21	52	27	185
	35–44	18	55	28	163
	45–54	19	57	24	144
	55–64	23	52	26	167
	65 lat i więcej	23	43	35	172
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	49	31	373
	Miasto do 19 999	21	52	27	145
	20 000 – 99 999	19	53	28	172
	100 000 – 499 999	26	48	27	155
	500 000 i więcej mieszk.	23	49	28	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	21	44	35	195
	Zasadnicze zawodowe	17	60	23	230
	Średnie	20	51	29	289
	Wyższe	28	44	28	223
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	41	31	103
	Średni personel, technicy	17	59	24	30
	Pracownicy adm.-biurowi	26	51	23	58
	Pracownicy usług	12	66	22	44
	Robotnicy wykwalifikowani	14	62	24	101
	Robotnicy niewykwalifik.	29	39	32	45
	Rolnicy	22	51	26	52
	Pracujący na własny rach.	21	48	31	41
	Bezrobotni	24	60	16	50
	Emeryci	22	47	31	212
	Renciści	18	48	34	61
	Uczniowie i studenci	28	35	36	73
	Gospodynie domowe i inni	13	56	31	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	53	29	108
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	29	47	24	78
	sekt. pryw. poza rolnict.	21	52	27	234
	prywatnym gosp. rolnym	17	55	28	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	13	56	31	85
	501–750	25	51	24	98
	751–1000	21	50	29	116
	1001–1500	21	53	26	165
	Powyżej 1500 zł	26	49	25	201
Ocena własnych war. mater.	Źłe	15	43	42	86
	Średnie	16	58	26	384
	Dobre	27	44	29	468
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	48	33	56
	Raz w tygodniu	22	48	29	435
	1–2 razy w miesiącu	29	45	26	140
	Kilka razy w roku	17	55	28	197
	W ogóle nie uczestniczy	16	56	28	110
Poglądy polityczne	Lewica	18	57	25	137
	Centrum	30	49	21	330
	Prawica	24	52	24	238
	Trudno powiedzieć	9	45	46	233

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Bronisława Komorowskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		69	18	13	942
Płeć	Mężczyźni	72	18	10	455
	Kobiety	67	18	15	487
Wiek	18–24 lata	69	20	11	106
	25–34	62	21	17	187
	35–44	67	16	17	164
	45–54	66	23	12	146
	55–64	79	12	9	167
	65 lat i więcej	74	16	10	172
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	17	15	373
	Miasto do 19 999	77	13	10	148
	20 000 – 99 999	73	17	10	174
	100 000 – 499 999	65	22	13	155
	500 000 i więcej mieszk.	65	21	14	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	68	18	14	198
	Zasadnicze zawodowe	68	20	12	230
	Średnie	70	15	15	289
	Wyższe	71	19	10	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	68	20	12	105
	Średni personel, technicy	74	20	6	30
	Pracownicy adm.-biurowi	70	13	17	58
	Pracownicy usług	67	25	8	44
	Robotnicy wykwalifikowani	68	18	14	101
	Robotnicy niewykwalifik.	66	14	20	46
	Rolnicy	78	14	8	52
	Pracujący na własny rach.	70	16	15	41
	Bezrobotni	63	28	8	52
	Emeryci	75	15	10	211
	Renciści	67	14	20	61
	Uczniowie i studenci	72	18	10	73
	Gospodynie domowe i inni	56	23	21	68
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	20	12
spółce właścicieli prywatnych i państwa		74	18	8	78
sekt. pryw. poza rolnict.		67	17	16	236
prywatnym gosp. rolnym		78	11	11	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	61	23	16	86
	501–750	63	23	14	101
	751–1000	77	16	7	116
	1001–1500	73	16	11	165
	Powyżej 1500 zł	74	19	7	202
Ocena własnych war. mater.	Źle	57	27	16	86
	Średnie	66	19	15	387
	Dobre	75	15	10	468
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	63	27	10	56
	Raz w tygodniu	70	18	11	436
	1–2 razy w miesiącu	74	13	13	140
	Kilka razy w roku	67	17	16	200
	W ogóle nie uczestniczy	67	19	13	110
Poglądy polityczne	Lewica	79	14	7	137
	Centrum	76	15	9	330
	Prawica	64	23	12	239
	Trudno powiedzieć	60	19	22	235

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność władz lokalnych w Pana(i) gminie, miejscowości?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		63	26	11	940
Płeć	Mężczyźni	66	25	10	455
	Kobiety	60	27	12	485
Wiek	18–24 lata	67	27	5	106
	25–34	62	24	13	187
	35–44	64	24	12	164
	45–54	62	27	11	145
	55–64	63	26	11	167
	65 lat i więcej	61	27	11	172
Miejsce zamieszkania	Wieś	67	26	7	372
	Miasto do 19 999	59	32	9	148
	20 000 – 99 999	55	28	17	174
	100 000 – 499 999	65	22	13	155
	500 000 i więcej mieszk.	61	21	18	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	65	25	9	198
	Zasadnicze zawodowe	62	27	12	229
	Średnie	65	25	10	289
	Wyższe	59	27	14	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	59	29	12	105
	Średni personel, technicy	81	15	4	30
	Pracownicy adm.-biurowi	57	30	13	58
	Pracownicy usług	62	26	13	44
	Robotnicy wykwalifikowani	61	27	12	101
	Robotnicy niewykwalifik.	60	18	22	46
	Rolnicy	74	23	3	52
	Pracujący na własny rach.	63	26	11	41
	Bezrobotni	64	19	17	52
	Emeryci	65	26	9	211
	Renciści	53	30	17	61
	Uczniowie i studenci	70	23	7	73
	Gospodynie domowe i inni	56	33	11	67
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	62	25	14	110
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	22	12	78
	sekt. pryw. poza rolnict.	61	27	12	236
	prywatnym gosp. rolnym	74	22	4	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	45	31	24	85
	501–750	69	28	3	101
	751–1000	62	34	4	116
	1001–1500	61	27	12	165
	Powyżej 1500 zł	66	25	9	202
Ocena własnych war. mater.	Źle	56	27	17	85
	Średnie	58	30	11	387
	Dobre	68	22	10	468
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	78	12	10	56
	Raz w tygodniu	61	29	9	436
	1–2 razy w miesiącu	76	18	6	140
	Kilka razy w roku	57	28	14	199
	W ogóle nie uczestniczy	55	26	19	110
Poglądy polityczne	Lewica	54	34	12	137
	Centrum	66	26	8	330
	Prawica	65	25	10	239
	Trudno powiedzieć	61	22	16	234